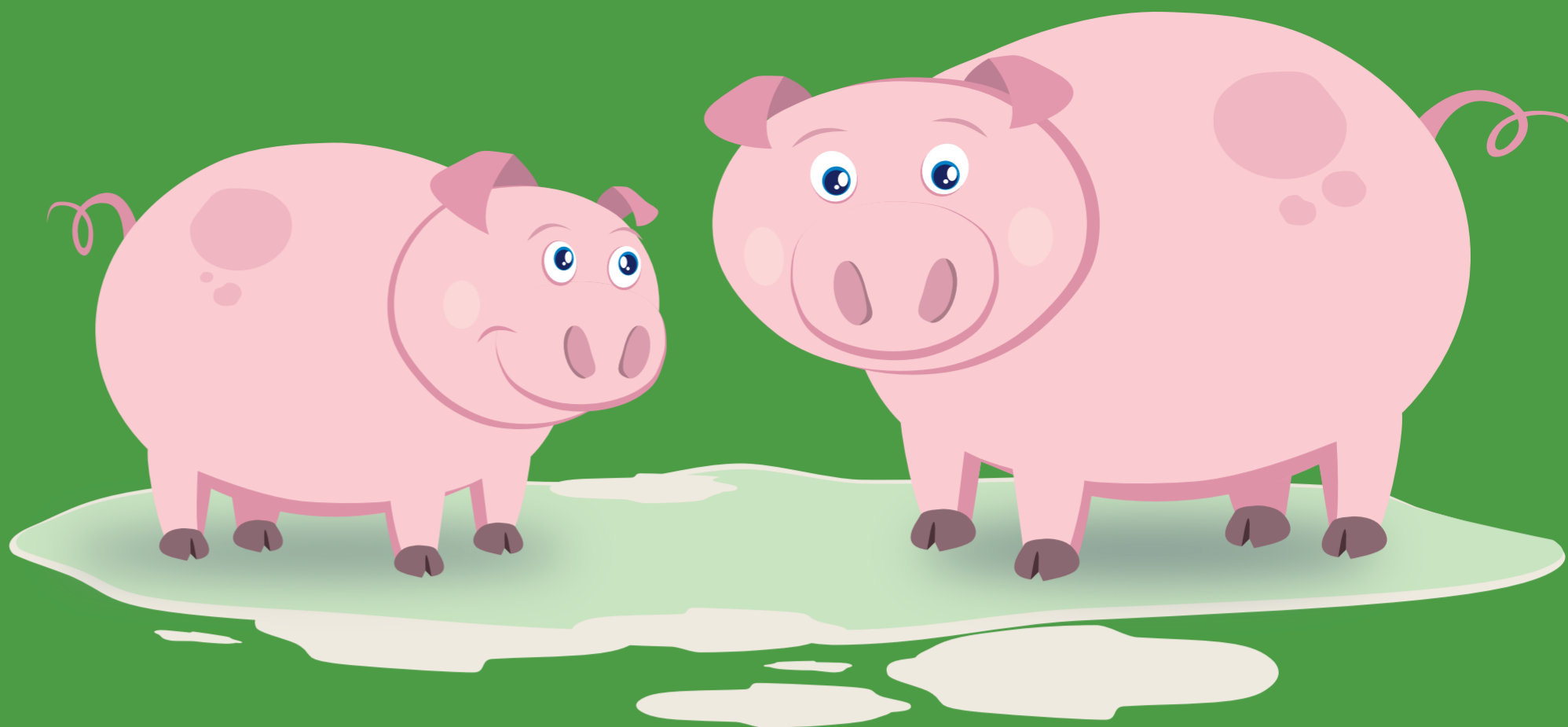

Pārtikas un veterinārais dienests atgādina par cūku labturības prasību ievērošanu

Nepiemēroti vides un turēšanas apstākļi izraisa cūkām stresu, kas lielākoties izpaužas kā astu košana. Vai cūkām ir nepieciešams apgriezt astes? Kā novērst astu košanu, kas ir cūku stresa izpausme un kas saistīta ar vienu vai vairākiem tālāk aprakstītajiem 6 faktoriem?

Apstākļi un faktori, kādi jānodrošina cūkām	Indikatori (rādītāji), kas liecina par nepiemērotiem apstākļiem	Praktiski ieteikumi nepiemērotu apstākļu novēršanai
MATERIĀLI CŪKU NODARBINĀŠANAI Cūkām ir nepieciešamība izzināt vidi, kurā tās atrodas, meklēt barību, to apstīt, kost un košļāt	• sakostas astes un ausis • ievainojumi uz ādas • intereses zudums par materiāliem • aizgalda graušana, citu cūku košana • rakņāšanās mēslos • konkurence un cīņa par piekļuvi materiāliem nodarbināšanai	Materiāliem cūkām jābūt pieejamiem visu laiku. Jāmaina materiālu izvietojums, veids, struktūra, jāpievieno svaigi! Materiāliem jābūt izvietotiem piemērotā augstumā, aizgalda aktīvajā zonā, tuvu pie barotavām, pēc iespējas novēršot saskari ar mēsliem. Materiāli ir: • košļājami un ēdami, ar iespēju cūkām rakņāties • salmi, koka pagales, zāģu skaidas, siens u.c • speciāli cūku nodarbināšanai ražoti materiāli • dabīgo materiālu virves, sasieta mezglos, lai cūkas nenoplēstu lielus gabalus • riska aizgaldos papildus pievienoti materiāli
TERMĀLAIS KOMFORTS, GAISA KVALITĀTE UN GAISMA Cūkām spēja regulēt savu ķermeņa temperatūru ir ierobežota, tāpēc tām nepieciešama stabila vide, tuva to optimālās temperatūras un mitruma līmenim, bez caurvēja un ar piemērotu apgaismojumu	• netīrība • nemierīgums un agresija • gulēšana/ spiešanās kopā • drebuļi • spēlēšanās ar ūdeni un mēsliem • samazināta ēstgriba • cūkas guļ uz sāniem un/vai tālu viena no otras • defekācija atpūtas zonā • elsošana, šķaudišana un klepošana • konjunktivīts	Atbilstoša temperatūra un laba gaisa kvalitāte • optimālas temperatūras uzturēšana aizgaldos un telpās • nodrošināta siltumizolācija aukstā laikā, labi pakaiši vai apsildes sistēma • gaisa kondicionēšana, grīdas atvēsināšana, ūdens izsmidzināšana vai dušas • ierobežota ventilācija, lai nepūstu auksto gaisu uz gulēšanas zonu un saglabātu minimālu putekļu un amonjaka līmeni • dienas un nakts ritma uzturēšana, vismaz 8 stundas nodrošinot 40 lux gaismas intensitāti, izvairīšanās no pārmērīgi spilgtas gaismas un tiešiem saules stariem
VESELĪBA Labs ganāmpulka vispārējais veselības stāvoklis ir viens no labākajiem veidiem, kā novērst astu košanu	• sakosta vai ļengana aste • ievainojumi vai skrāpējumi uz ādas • paaugstināts nemierīgums • klibums • ēstgribas zudums • elsošana, drebuļi, šķaudišana, klepošana, diareja • neatbilstošs ķermeņa lielums • sociālā izolācija • paaugstināta mirstība	Labs ganāmpulka veselības plāns, nodrošinot: • regulāras veterinārārsta vizītes • sivēnu atšķiršanu ne agrāk kā 28 dienu vecumā • cūku audzēšanu slēgtās pilna cikla novietnēs, nobarojamo cūku ieviešanu tikai no vienas novietnes un starp novietnēm koordinējot veselības monitoringu, higiēnas apstrādes un vakcinācijas • cūku grupu nesajaukšanos • dezinfekcijas barjeru ierīkošanu • pietiekamu skaitu aizgaldu slimo dzīvnieku nošķiršanai
KONKURENCE Cūkas meklē barību, ēd un atpūšas vienlaicīgi, tāpēc tām vajadzīga vieta un materiāli, lai šis paradums tiktu nodrošināts	• slikta ķermeņa kondīcija • atšķirīga lieluma cūkas aizgaldā • ādas ievainojumi ķermeņa aizmugurē (konkurence par barību) • ādas ievainojumi ķermeņa priekšējā daļā (konkurence par vietu) • cīņa pie barības silēm • cūkas, kas gaida piekļuvi silēm	Svarīgākie faktori, kas ietekmē astu košanu – barības konkurence un barības un ūdens kvalitāte • jābūt pietiekami daudz vietai, lai novērstu konkurenci par barību, ūdeni un vietu • barošanas iekārtas, kur visas cūkas var ēst vienlaicīgi • aizgaldu izvietojums un izmērs nodrošina atpūtas un aktivitāšu zonas, un iespēju cūkām izvairīties vienai no otras • grupā tur līdzīga lieluma dzīvniekus, grupē tos atšķirot, tur viena metiena sivēnus kopā, maza skaita sivēnu ievietošana aizgaldos
UZTURS/ BARĪBA Cūkām nepieciešama atbilstošas konsistences barība ar pareizu minerālvielu, šķiedrvielu un būtisko aminoskābju saturu. Tāpat cūkām nepieciešams pietiekams daudzums svaiga labas kvalitātes ūdens	• slikta ķermeņa kondīcija • svāra atšķirības • vāji kautķermeņi • augsta kuņģa un zarnu čūlu izplatība • augsta astes un ausu nekrozes izplatība	Barība, atbilstoša dzīvnieku vecuma grupai, labas kvalitātes: • ar atbilstošu šķiedrvielu (vismaz 4%), minerālvielu un aminoskābju saturu • izbarot ar atbilstošu regularitāti, strauji nemainīt • barībai var pievienot sāli, izmantot laizāmo sāli vai minerālvielu blokus • jābūt labas kvalitātes ūdenim, viegli pieejamam un pietiekamā daudzumā, regulāri jāpārbauda dzirdņu darbība un ūdens plūsma • jāveic ūdens un barības analīzes
AIZGALDA IZKĀRTOJUMS / TĪRĪBA Cūkas dažādas aizgalda zonas izmanto dažādām vajadzībām (atpūtai, ēšanai, defekācijai). Netīra vide, jo sevišķi ēšanas un atpūtas zonā, norāda, ka kaut kas nav kārtībā, samazina komfortu un palielina stresa līmeni	• cūkas netīras, notraipījušas ar mēsliem • paaugstināts saslimšanas līmenis (klibums, diareja, respiratorās infekcijas)	Cūkām nepieciešamas zonas atpūtai, ēšanai un defekācijai: • atpūtas zonai, silēm, dzirdnēm un materiāliem nodarbināšanai jābūt tīriem • jāsalabo bojātās dzirdnes • jāmaina aizgalda izkārtojums un aprīkojums, ņemot vērā, kur cūkas izkārnās • ja nepieciešams jāizvērtē iespēja ierīkot apsildāmās grīdas gulēšanas zonā, atvēsināšanas sistēmas, vai bioloģiskās gaisa attīrīšanas sistēmas, kas savāc putekļus, amonjaku un smakas